Kiitokset vielä kutsusta asiantuntijakuulemiseen. Lupasin toimittaa jälkikäteen vastauksen ed. Kontulan kysymykseen työllistämispalveluiden siirtämisen tahtotilaan liittyen. Alla on myös tarkennus TYP-asiaan (ed. Rehn-Kiven kysymys), johon en kuulemisessa antanut tarkempaa vastausta. Esittämänne kysymykset ovat kursivoidulla, jotta erottuvat tekstistä.

Annamme mielellään lisätietoja mahdollisesti heräämiin kysymyksiin!

Parhain terveisin,
Tuomi-Tuulia Ervasti

Tuomi-Tuulia Ervasti
Kehittämisasiantuntija
Pudasjärven kaupunki
050 434 2117
tuomi-tuulia.ervasti@pudasjarvi.fi

ed. Kontulan kysymys

Onko kunnan päättäjät samaa mieltä siitä, että työllistäminen pidetään omissa käsissä? Eli onko aito tahto vai tahto vaan niillä, joiden oma työ riippuu siitä?

Keskustelin tästä sekä kehittämisjohtajan että luottamushenkilöiden kanssa, jotka vahvistivat, että kunnassa halutaan pitää työllistämisen toimenpiteet itsellä. Nähtiin, että palvelujen siirtyessä kauemmaksi niiden laatu sekä oikeanlaisten palvelujen tuottaminen harvaan asutulle alueelle ja erityisesti pitkään työttömänä olleille kuntalaisille kärsii. Paikalliset toimijat tuntevat asiakkaansa. Lisäksi Pudasjärvellä on saatu viime vuosien aikana uudestaan heräämään yhteisöllinen vastuu kylillä ja kyläläisissä, joka on osaltaan edesauttanut työllistämistä ja hyvinvointia.

Jos työllistämispalvelujen hoitaminen kunnassa tulee mahdolliseksi, se olisi pystyttävä toteuttamaan itsenäisesti ja täysin valtuuksin. Paikallista ajatustamme tästä avasimme jo viime keväänä, kun haimme TEM:in työvoima- ja yrityspalvelujen alueellisiin kokeiluihin (TEM/763/00.02.01/2016). Valitettavasti Oulun ja lähikuntien suurempi konsortio otettiin kokeiluun mukaan vaikkakin maaliskuussa 2017 uutisoitiin, että kokeilu ei toteudukaan. Kokeilualueen resurssikartoitus ja henkilöstösuunnittelu eivät edenneet osapuolia tyydyttävällä tavalla.
Kokeilumahdollisuuksia olisi hyvä antaa myös pienemmille, sitoutuneille kunnille yksittäin, jolloin ne pystytään toteuttamaan ketterämmin. Hyvät käytännöt ovat yhtälailla monistettavissa eteenpäin pienistäkin kunnista kuin suurista konsortioista.

ed. Rehn-Kiven kysymys

Mitä tarkoittaa, jos TYP-toiminta loppuu?

Sen loputtua pystyttäisiin itsenäisellä vastuulla toimimaan ketterämmin ja asiakaslähtöisemmin TYP:in aikana. Pudasjärvellä on tehty aktiivisia työllistämistoimia, ja saatu siten purettua itsenäisesti kuntaosuusmaksulistaa. Jos toiminta olisi ollut pelkästään TYP:in varassa sakkojen määrä olisi kasvanut merkittävästi.

TYP on ollut meidän näkökulmastamme hidas ja kallis malli. Pudasjärvellä TYP ei ole vaikuttanut työllistämistilanteeseen positiivisesti. Samat asiakkaat ovat paljolti edelleen vailla palveluja ja diagnooseja. TYP:ssä asiakkaan kuulemiseen käytetään usean henkilön työaikaa. Paikalla ovat TE-toimiston, sosiaalipalvelujen, terveyspalvelujen ja Kelan edustajat sekä kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja. Asiakkaita tämä viranomaisrivistö myös kauhistuttaa. ”Pelottava ja ahdistava tilanne, kun monen henkilön läsnä ollessa käsitellään minun asioitani ja päätökset tehdään puolestani ” (työntekijöiden saama asiakaspalaute).

Toimenpiteiden käytäntöön pano olisi varsinkin pienessä kunnassa vanhalla mallilla joustavampaa, kunhan riittävä tieto asiakkaasta on saatavilla. Käytännössä ennen TYP:in tuloa maaseutukunnissa pystyttiin nopeammalla ja asiakaslähtöisellä tavalla toteuttamaan työllistämistä. TE-toimisto kutsui henkilöt työllistymisen pitkittyessä aktivointihaastatteluun. Haastattelussa oli mukana TE-toimiston asiantuntija ja kuntouttavan työtoiminnan henkilö.

- Henkilöt saatiin työllistämistoimenpiteisiin tai tarvittaessa palveluiden piiriin nopealla aikataululla
- Pienissä kunnissa toimi tehokkaammin
- Henkilöt tavoitettiin paremmin ja heitä ei ”hävinnyt” siinä määrin, kuin nykyisissä monialaisen palvelun verkostotapaamisissa (häviämisellä tarkoitetaan sitä, että jotkut asiakkaat eivät halua tulla arvioiduiksi viranomaisrivistöjen edessä ja siksi pudottavat itsensä mieluummin palveluiden ulkopuolelle)

TYPin lainsäädännössä on ollut hyvää tarvittavien tietojen luovuttaminen, mutta toimijoiden kanssa on ollut vaikea toteuttaa sitä käytännössä.